

taget det religiøse Standpunkt, som de indtage. Naar vi vedtage dette Lovforslag, som det her er forelagt, bringe vi i saa Henseende let Præsterne til Fald, hvis det kan anses for at være urigtigt af en Præst her at optræde som saadan og ikke meget mere maa regnes for noget, Præsterne bør gøre i Kraft af deres Embede som Præster. Vi bidrage derved noget til, at det uheldige, som Statskirkeforhold altid vil være, træder skarpere frem, end det er nødvendigt, og det mener jeg, at man skal være overmaade varsom med. Jeg finder, at det er rimeligt, at Katolikkerne ere forbavtede over, at de ikke maa beholde saadanne Forrettigheder, som f. Eks. Jøderne her i Landet have.

Der er et Punkt her, som jeg kan tænke mig vil gøre et meget stærkt Indtryk paa Sukkerroedyrkerne, og jeg forstaar ikke, at Medlemmer af det andet høje Ting have været blinde derfor. Jeg sigter til Polakkerne. I den omtalte Adresse staar der i saa Henseende ligefremme Trusler. Hvis vi vedtage dette Lovforslag, er det usikkert, om der overhovedet kan komme polske Arbejdere her til Landet. Jeg kunde nu godt være med til at vedtage et Lovforslag, der virkelig kunde være en Bom for den polske Indvandring, saa at vi bleve nødt til at sætte dansk Arbejdskraft i Gang og finde en anden Udvej end de polske Arbejdere, men der er mange baade i det andet Ting og i dette, der ere uenige med mig i saa Henseende, og det skal heller ikke veje noget for mig i denne Sammenhæng. Men det er dog ejendommeligt, at dette fremmede polske Element nu skal være saa stærkt, at det muligt kan virke som en Trusel paa vort Lovgivningsarbejde.

Hvorom alting er, dette Lovforslag vil søge at afhjælpe nogle Brøst, som maa afhjælpes. Vi vide, at den højtærede Minister helst saa, at vi fik disse borgerlige, lad mig foreløbig sige, Stambøger, og deri er jeg i høj Grad enig med ham. Naar vi ikke faa dem nu, er det af økonomiske Grunde. Det justitsministerielle Cirkulære, der sikkert er udstedt i en udmærket Mening, blev annulleret straks af Sundhedsstyrelsen, fordi den ikke rigtig begreb Sagen, og fordi den mente, at vi skulde spare. Utyvilsomt bør vi komme til rent

borgerlig førte Bøger i saa Henseende. Vi maa fritage Præsterne for at komme i den fortvivlede Situation, som jeg før nævnte, og vi maa fritage os selv for at komme til at staa i Række med de Lande, som Katolikkerne ville indordne os under, naar vi vedtage dette Lovforslag. Der er flere Ting, der for mig ere af afgørende Betydning, og som jeg mener, at et Udvalg bør overveje. Jeg er tilbøjelig til at tro, at vi paa Grundlag af det her foreliggende Arbejde ville kunne finde en Udvej, saa vi naa til det, som Lovforslaget tilsigter: at undgaa de Skavanker, som findes. Jeg haaber, at Lovforslaget skal kunne blive til Lov, naar dette Udvalg har faaet gjort sit Arbejde.

Borghjerg: Det var sikkert et meget nyttigt og betimeligt Initiativ, som Kultusminister Nielsen og, saavidt jeg ved, Finansminister Brandes foretog i Begyndelsen af 1910, da de gjorde Skridt til at faa en Reform paa det her foreliggende Omraade: Kirkebøgerne. Men det Resultat, der er kommet ud af den nedsatte Kommission, af Kultusministerens Forslag og Forhandlingerne i det andet Ting, tilfredsstiller mig uægtelig ikke. Efter den lidt uventet skarpe Kritik, som det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen), der vel optræder som Flertallets Ordfører, fremsatte, viser der sig, hvad jeg neppe havde haabet, Mulighed for at faa dette Lovforslag grundig behandlet og, som jeg haaber, i ikke ringe Grad omarbejdet. Det gik ret glat igennem Landstinget med Støtte fra alle Sider undtagen de Radikales og Socialdemokraternes. Det kan derfor kun glæde mig, at det synes, som om Lovforslaget her skal blive underkastet en grundig Behandling.

Selve Formaalet, altsaa fuldstændig nøjagtige Lister over Befolkningen med Hensyn til Fødsler, Dødsfald, Ægteskab o. s. v., kunne vi fuldstændig slutte os til, og Statistikernes Krav om en Reform paa dette Omraade billige vi fuldt ud. Men det, der efter vor Mening skulde være sket, var, at man var gaaet til en virkelig Reform og ikke til lidt Lapperi paa det bestaaende System, ved Gennemførelsen af Civilstandsregistre, Sognebøger, som det kirkelige Udvalg døbte dem, Stamtavler,